

Notă informativă
la proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Legea nr. 156/1998
privind sistemul public de pensii

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii este elaborat în vederea realizării acțiunii 13.23 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.

Acțiunea sus-menționată prevede diminuarea stagiului de cotizare necesar pentru pensionarea anticipată pentru activitate în condiții deosebite de muncă.

Articolul 42 din Legea nr. 156/1998 prevede că pentru a beneficia de dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, persoanele trebuie să realizeze un stagiu special minim de 10 ani atât pentru bărbați cât și pentru femei, realizat la locurile de muncă încadrate în condiții deosebite de muncă, cu condiția realizării unui stagiu complet de cotizare prevăzut în tabelul nr. 5 din Legea nr. 156/1998.

În perioada 1 iulie 2022 - 1 iulie 2023 se stabilește stagiul complet de cotizare pentru bărbați de 34 de ani și pentru femei de 33 ani.

Totodată, persoanelor care au realizat un stagiu de cotizare mai mare de 10 ani în locurile de muncă încadrate în condiții deosebite de muncă, vârsta standard de pensionare se diminuează cu 6 luni pentru fiecare an complet, realizat în activitatea respectivă, conform tabelului 2¹ din Legea nr. 156/1998.

Respectiv, pentru un stagiu de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă de 20 ani și mai mult, vârsta standard de pensionare se reduce cu 10 ani.

Astfel, bărbații la 53 ani (63 ani minus 10 ani), iar femeile la 50 ani (60 ani minus 10 ani) pot să înainteze cererea pentru stabilirea pensiei.

Prin urmare, deși legislația prevede o vârstă de pensionare diminuată pentru stabilirea pensiei în condiții avantajoase, prevederile legale au un grad de aplicabilitate redus, deoarece salariații antrenați în munci cu condiții deosebite trebuie să dispună de un stagiu de cotizare complet de 34 ani pentru bărbați și 33 ani pentru femei.

Astfel, pentru a se pensiona la o vârstă mai redusă, aceste persoane ar trebui să-și înceapă activitatea la 19 ani fără a poseda o specialitate în domeniu, fapt ce este nejustificat și face imposibilă stabilirea pensiei înaintea atingerii vârstei standard de pensionare.

Suplimentar, informăm că în anul 2022 a fost refuzată stabilirea pensiei în condiții avantajoase pentru 8 persoane, din motivul neacumulării stagiului complet de cotizare.

În anul 2022, mărimea medie a pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase a constituit, după cum urmează:

- pentru bărbați – 6330,52 lei;
- pentru femei – 4978,57 lei.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul vizat reglementează:

- Modificarea alin. (2) al art. 42 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, prin excluderea textului „cu condiția realizării unui stagiu complet de cotizare prevăzut în tabelul nr. 5”;
- Intrarea în vigoare a proiectului la data de 01.01.2024.

Conform prevederilor proiectului, persoanele care au activat mai mult de 10 ani în condiții deosebite de muncă, începând cu 01.01.2024, își vor putea realiza dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase fără a fi necesară confirmarea realizării unui stagiu complet de cotizare de 34 ani pentru bărbați și 33 ani pentru femei.

5. Fundamentarea economico-financiară

Mijloacele financiare necesare pentru implementarea prevederilor vor fi acoperite din contul mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat.

Informăm că Ministerul Muncii și Protecției Sociale a înaintat prevederea respectivă ca prioritate de politică nouă în cadrul elaborării CBTM pe anii 2024-2026.

Respectiv, calculul estimativ al mijloacelor financiare necesare suplimentar pentru implementarea, începând cu 01.01.2024, a prevederilor proiectului constituie, după cum urmează:

- în anul 2024 este de 10 146, 2 mii lei, reieșind din numărul estimat al beneficiarilor de 31 persoane și mărimea medie a pensiei de 4 668,02 lei;
- în anul 2025 este de 12 541,6 mii lei, reieșind din numărul estimat al beneficiarilor de 213 persoane și mărimea medie a pensiei de 4924,76 lei;
- în anul 2026 este de 15 102,5 mii lei, reieșind din numărul estimat al beneficiarilor de 244 persoane și mărimea medie a pensiei de 5171,00 lei.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii se încadrează în cadrul normativ în vigoare și adoptarea acestuia nu va genera ca consecință necesitatea amendării altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ va fi plasat pe pagina web: www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10444.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul și nota informativă vor fi plasate pe pagina web: www.particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la compartimentul „Transparență decizională”, secțiunea „Proiecte supuse consultărilor publice”.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația cu privire la rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză juridică în Tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor la proiect.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Informația cu privire la rezultatele expertizei juridice a fost inclusă în Tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor la proiect.

11. Constatările altor expertize

Prezentul proiect nu este supus altor expertize.

Secretar de Stat

Corina AJDER